

Aufzeichnung des Reichsaußenministers

RAM Nr. 60

Berlin, den 11. Dezember
1939.

I. Ich bat den Russischen Botschafter, mich heute um 17.00 Uhr aufzusuchen. Zu Beginn unserer Unterredung wies ich Herrn Schkvartzev auf die Unzweck-mäßigkeit der gestern von der TASS-Agentur verbreiteten Meldung über angebliche Waffenlieferungen durch Deutschland nach Finnland hin. Ich betonte hierbei, daß diese Meldung bereits gestern von deutscher Seite dementiert worden sei. Um so mehr müsse ich bedauern, daß diese augenscheinlich von englischer Seite über Schweden lancierte Meldung, die lediglich dazu bestimmt sei, Unfrieden zwischen Deutschland und der Sowjetunion zu stiften, in so hervortretender Weise von der amtlichen russischen Agentur übernommen wurde. Hinsichtlich des Waffengeschäfts mit Finnland machte ich ihm folgende Mitteilung:

1) Deutschland habe vor Beginn der Feindseligkeiten im vergangenen Sommer mit Finnland Lieferung gewisser Flakgeschütze gegen Nickellieferungen aus Finnland vereinbart. Nach dem Beginn der Feindseligkeiten seien weitere Lieferungen unterblieben.

2) Die Italienische Regierung habe im Oktober angefragt, ob Deutschland bereit sei, den Durchtransport von 50 Flugzeugen nach Finnland zu gestatten. Damals war noch nicht vorauszusehen, daß zwischen Rußland und Finnland Kriegsmaßnahmen bevorstehen würden. Die Deutsche Regierung habe infolgedessen wohl den Transport auf dem Luftwege abgelehnt, jedoch gegen einen Transport auf dem Eisenbahnweg keine Bedenken erhoben. Die Italienische Regierung sei jedoch auf diese Angelegenheit nicht zurückgekommen, und es seien weder von italienischer noch von finnischer Seite Anträge auf Durchfahrgenehmigung für Flugzeuge gestellt worden.

3) Vor einiger Zeit sei der Antrag gestellt worden, gewisses, für Finnland bestimmtes Kriegsmaterial von Belgien durch Deutschland zu transportieren. Auch dieser Antrag sei abgelehnt worden.

Ich bäte nun den Russischen Botschafter, seine Regierung von Vorstehendem zu informieren und darauf hinzuweisen, daß mit Veröffentlichungen wie der erwähnten TASS-Meldung lediglich das Spiel Englands getrieben werde. England stehe hinter Finnland, und nach mir vorliegenden Informationen sei auch England verantwortlich für das Scheitern der russisch-finnischen Verhandlungen im vergangenen November. Ich wäre dankbar, wenn die Russische Regierung die TASS-Agentur veranlassen würde, in Zukunft vor der Hinausgabe solcher Meldungen entweder mit der Deutschen Botschaft in Moskau oder mit Berlin vorher Fühlung zu nehmen, damit solche unangenehmen Vorfälle vermieden würden.

Der Russische Botschafter zeigte Verständnis für meine Auffassung und versprach, seiner Regierung entsprechend zu berichten.

II. Ich sprach alsdann den Russischen Botschafter auf die von der russischen Handelsdelegation vorgebrachten weitgehenden Wünsche auf militärische Lieferungen an. Ich wolle vorausschicken, daß ich Anweisung gegeben habe, den russischen Wünschen in jeder denkbaren Weise bis an die Grenze des Möglichen entgegenzukommen. Man dürfe aber nicht vergessen, daß sich Deutschland im Krieg befinde, und daß gewisse Dinge einfach nicht möglich seien. Wie mir inzwischen mitgeteilt worden sei, habe man inzwischen eine neue Basis gefunden, auf Grund derer demnächst in Moskau zwischen der zurückgekehrten russischen Delegation und unseren Unterhändlern die weiteren Verhandlungen zum Abschluß gebracht werden können, Ich bitte aber den Russischen Botschafter, in Moskau darauf hinzuweisen, daß von deutscher Seite das Menschenmögliche getan worden sei und

daß man darüber hinaus nicht gehen könne.

Der Russische Botschafter versprach, in diesem Sinne nach Moskau zu berichten, und hob hervor, daß selbstverständlich von russischer Seite alle militärischen Informationen, die die russische Delegation hier erhalten habe, geheim gehalten würden.

Ich erklärte dem Russischen Botschafter, daß wir volles Vertrauen in die russischen Zusagen setzten, man müsse aber auf russischer Seite verstehen, daß wir gewisses Material während des Krieges nicht liefern könnten.

R[ibbentrop]

Source: Nazi-Soviet relations 1939-1941. Documents from the Archives of The German Foreign Office. Washington, Department of State, publication 3023, 1948. - Akten zur deutschen auswärtigen Politik 1918-1945, Serie D. Band VIII, 438, P. Keppler Verlag KG, 1961.

Memorandum by the Reich Foreign Minister

RAM Nr. 60

BERLIN, December 11,
1939.

I. I asked the Russian Ambassador to see me today at 5 p.m.

At the beginning of our conversation, I indicated to Herr Shkvartsev the inappropriateness of the report given out by the Tass agency yesterday, dealing with alleged armament supplies by Germany to Finland. I stressed the fact that this report had been denied yesterday by German sources. All the more did I regret that this report, apparently launched from English sources via Sweden and only designed to create discord between Germany and the Soviet Union, has been taken up in so striking a fashion by the official Russian agency.

On the armaments business with Finland I made the following suggestions to him:

1) Germany had before the commencement of hostilities last summer contracted with Finland for the supply of certain anti-aircraft guns in exchange for nickel shipments from Finland. After the hostilities began, further shipments ceased.

2) The Italian Government had inquired in October whether Germany was willing to permit the transit of fifty aircraft to Finland. At that time the threat of military measures between Russia and Finland could not yet be foreseen. Therefore, the German Government had, to be sure, refused transit by air, but raised no objection to transit by rail. The Italian Government, however, did not refer to this matter again, and neither the Italians nor the Finns made requests for a transit permit for the planes.

3) Some time ago an application was made to ship certain war materials for Finland from Belgium through Germany. This application, too, had been rejected.

I was now asking the Russian Ambassador to inform his Government of the foregoing and to point out that with publications such as the Tass report mentioned, only England's game was being played. England was behind Finland and according to intelligence received, England was also responsible for the failure of the Russo-Finnish negotiations last November. I should be grateful if the Russian Government would cause the Tass agency, before releasing such reports in the future, first to get in touch either with the German Embassy in Moscow or with Berlin, in order that such unpleasant incidents might be avoided.

The Russian Ambassador showed appreciation of my viewpoint and promised to report to his Government accordingly.

II. I then spoke to the Russian Ambassador about the extensive demands for military supplies put forward by the Russian trade delegation. I wanted to say beforehand, that I had given instructions to comply with the Russian requests in any conceivable way, within the limits of possibility. But it should not be forgotten that Germany was at war and that certain things were simply not possible. As I had since been told, a new basis had been found in the meantime, upon which the further negotiations can soon be concluded in Moscow, between the newly arrived Russian delegation and our negotiators. I asked the Russian Ambassador, however, to point out in Moscow, that from the German side everything humanly possible has been done and that beyond that one could not go.

The Russian Ambassador promised to report to Moscow in this sense and stressed the point that from the Russian side any military information obtained here by the Russian delegation would, of course, be kept secret.

I told the Russian Ambassador that we had complete confidence in the Russian promises, but it should be understood by the Russians that there was certain material that we could not

supply during the war.

RIBBENTROP

Source: Nazi-Soviet relations 1939-1941. Documents from the Archives of The German Foreign Office. Washington, Department of State, publication 3023, 1948.

Saksan ulkoministerin muistio

Valtakunnan ulkoministeri No. 60

Berliini, 11. joulukuuta
1939.

I. Pyysin Neuvostoliiton suurlähettilästä käymään luonani tänään klo 17:00.

Keskustelun aluksi toin herra Shkvartseville esille TASSin eilen levittämän, Saksan väitettyjä asetoimituksia Suomelle koskevan ilmoituksen asiattomuuden. Korostin sitä seikkaa, että Saksan puolelta nämä tiedonannot oli kumottu jo eilen. Vielä enemmän minun täytyi valittaa sitä, että Neuvostoliiton virallinen uutistoimisto omaksunut niin räikeässä muodossa nämä ilmiselvästi englantilaisista lähteistä Ruotsin kautta liikkeellelasketut tiedotukset, joiden tarkoituksena on vain luoda epäsopua Saksan ja Neuvostoliiton välille. Asekaupasta Suomen kanssa annoin hänelle seuraavan tiedotuksen:

1) Saksa on ennen vihollisuuksien alkua sopinut viime kesänä Suomen kanssa tietyn ilmatorjuntasuojan toimittamisesta Suomen nikkeli- ja rautavälikauden vastaan. Vihollisuuden alkamisen jälkeen jatkotoimitukset ovat lakanneet.

2) Italian hallitus tiedusteli lokakuussa, onko Saksa valmis sallimaan 50 lentokoneen kauttakuljetuksen Suomeen. Tuolloin ei vielä ollut nähtävissä, että Venäjän ja Suomen välille kehkeytyy sotatoimia. Siksi Saksan hallitus vaikkakaan ei sallinut ilmakuljetusta, ei asettanut esteitä rautatiekuljetukselle. Italian hallitus ei kuitenkaan palannut asiaan enää eivätkä italialaiset tai suomalaiset tehneet pyyntöä lentokoneiden kauttakuljetuksesta.

3) Jokin aika sitten tehtiin anomus tietyn Suomeen tarkoitetun sotamateriaalin kuljettamisesta Belgiasta Saksan läpi. Tämä anomus myös hylättiin.

Pyysin nyt Venäjän suurlähettilästä informoimaan edellä olevasta hallitukselleen ja korostamaan, että sellaisilla julkistamisella, kuin mikä mainittu TASSin raportti jo oli, edistetään vain Englannin peliä. Englanti seisoo Suomen takana ja minulle toimitettujen tietojen mukaan Englanti oli vastuussa Venäjän-Suomen neuvottelujen kariutumisesta viime marraskuussa. Olisin kiitollinen, jos Venäjän hallitus saisi uutistoimisto TASSin ennen sellaisten ilmoitusten julkaisemista ottamaan ensiksi yhteyttä Saksan Moskovan lähetystöön tai Berliiniin, jotta tällaisilta epämiellyttäviltä välikohtauksilta vältyttäisiin.

Venäjän suurlähettiläs osoitti ymmärrystä näkökohdilleni ja lupasi vastaavasti raportoida siitä hallitukselleen.

II. Puhuin sitten Venäjän lähettilään kanssa niistä laajoista sotatarvikehankinnoista, joita Venäjän kauppavaltuuskunta on tuonut esille. Halusin sanoa etukäteen, että olen antanut ohjeet suostua venäläisten vaatimuksiin kaikin käytettävissä olevin keinoin, mahdollisuuksien rajoissa. Ei tule kuitenkaan unohtaa, että Saksa on sodassa ja että eräät asiat eivät yksinkertaisesti ole mahdollisia. Minulle on kuitenkin kerrottu, että tällä välin on löydetty uusi pohja, jolla perusteella jo sillävälillä Moskovaan palanneen Venäjän valtuuskunnan ja meidän neuvottelijoidemme kesken voidaan jatkoneuvottelut saattaa päätökseen. Pyysin Venäjän lähettilästä kuitenkin korostamaan Moskovassa, että Saksan puolelta kaikki inhimillisesti mahdollinen on tullut tehdyksi ja sen pidemmälle ei ole mahdollista mennä.

Venäjän suurlähettiläs lupasi raportoida tässä hengessä Moskovaan ja esitin, että luonnollisesti ne sotilaalliset tiedot, jotka Venäjän valtuuskunta on täällä saanut, tullaan venäläisten puolelta pitämään salassa.

Selitin Venäjän suurlähettiläälle, että vaikka meillä on täysi luottamus Venäjän myöntymiseen, täytyy venäläisellä puolella kuitenkin ymmärtää, että tiettyä materiaalia emme sodan aikana kykene toimittamaan.

Ribbentrop

Lähteet: Nazi-Soviet relations 1939-1941. Documents from the Archives of The German Foreign Office. Washington, Department of State, publication 3023, 1948. - Akten zur deutschen auswärtigen Politik 1918-1945, Serie D. Band VIII, 443, P. Keppler Verlag KG, 1961. - Suom. Pauli Kruhse.